

Motion till riksdagen 2008/09:Sf8

av Veronica Palm m.fl. (s)
med anledning av skr. 2008/09:33

Migration och asylpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om snabbare utredning av den nya instans- och processordningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av begreppet inre väpnad konflikt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om implementering av asylprocedurdirektivet och skyddsgrundsdirektivet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätt till skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återetableringsstöd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndighetsbaserad prövning vid arbetskraftsinvandring.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sanktioner mot arbetsgivare.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om försörjningskrav vid anhöriginvandring.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rekommendationer som UNHCR utfärdar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en aktiv introduktionsperiod.

Motivering

Regeringens skrivelse 2008/09:33 Migration och asylpolitik innehåller en faktabeskrivning om vad som har skett under 2007 och början av 2008 kring

Fel! Okänt namn på

asylfrågorna och är också en politisk beskrivning av vad den sittande regeringen har gjort och avser att göra. På en rad punkter anser vi socialdemokrater att den politiska inriktningen från den borgerliga regeringen inte överensstämmer med våra åsikter och värderingar.

Utvärderingsutredningen

En särskild utredare tillsattes i augusti 2007 för att utvärdera den instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden som infördes den 31 mars 2006. Vi socialdemokrater har länge påtalat att vi vill se en snabbare utredning av den nya instans- och processordningen för att kunna ta ställning till kommande behov av översyn av såväl lagstiftning som processordning inom asylområdet. Vi välkomnar dock utredningens utlovade delbetänkande kring de offentliga ombudens roll, men vi vill se en djupare analys av helheten.

Inre väpnad konflikt

Vi har tidigare föreslagit en översyn av begreppet inre väpnad konflikt. I lagtekniskt hänseende har detta fått en innebörd som inte ligger i linje med det synsätt som utgjorde grunden för det arbete som utredningen om översyn av utlänningslagstiftningen hade inför den nya instans- och processordningen. Vi vill i detta sammanhang vidhålla vårt principiella ställningstagande kring behovet av en översyn av begreppet inre väpnad konflikt.

Asylprocedurdirektivet och skyddsgrundsdirektivet

Både asylprocedurdirektivet och skyddsgrundsdirektivet syftar till att införa tvingande miniminormer för medlemsstaternas asylförfarande, att garantera att medlemsstaterna tillämpar samma kriterier för att fastställa vilka tredjelandsmedborgare och statslösa personer som behöver internationellt skydd och till att garantera en miniminivå för de förmåner som dessa personer ska vara berättigade till. I skrivelsen står det att arbetet med att implementera dessa direktiv pågår och att en proposition ska komma i slutet av 2008. Det är en proposition som väntades komma redan under förra året men som har blivit försenad. Vi socialdemokrater tycker att det är väldigt olyckligt att den borgerliga regeringen inte har prioriterat detta arbete på ett mera kraftfullt sätt.

Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas

Utredningen Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas (SOU 2007:34) lämnade sitt betänkande till regeringen i maj 2007. Utredningen föreslog att

de barn som håller sig gömda eller som ska avvisas och där föräldrarna har varit inne i en asylprocess ska ges rätt till skolgång på huvudsakligen samma villkor som barn som är bosatta i Sverige. Barnens utsatthet i asylprocessen får inte förstärkas genom att de inte ges möjlighet till skolgång och utveckling. Vi socialdemokrater anser dessutom att det är av stor vikt att alla barn ges denna möjlighet, också de barn vars föräldrar inte varit inne i en asylprocess.

Återetableringsstöd

Ett värdigt återvändande för de människor som får avslag på sin asylansökan är en central del i den svenska migrationspolitiken. Efter en, ibland plågsamt lång, prövning av de individuella skälen för uppehållstillstånd i Sverige får många ett negativt besked på sin prövning. Detta besked kan vara svårt och måste därför följas upp av en god handläggning för ett värdigt återvändande. Genom en rad stödinsatser kan det svenska samhället ge individer bättre förutsättningar att möta de prövningar som då uppstår. Vi socialdemokrater är dock kritiska till att de som får avslag på sin asylansökan i stigande grad får ett ekonomiskt återetableringsstöd, enligt den modell som den borgerliga regeringen införde under förra året och vars belopp nu höjs. Det innebär att en vuxen kan få 30 000 kronor, ett barn 15 000 kronor och en familj kan få som mest 75 000 kronor. Vi anser att detta stöd har stora brister eftersom det inte i första hand är pengar som gör att människor inte kan återvända till länder som exempelvis Irak och Afghanistan. Vi vill se ett återetableringsstöd som kombineras med andra insatser, till exempel utbildning, praktik och starta-eget-stöd.

Återtagandeavtal mellan EU och tredjeland

Vi socialdemokrater tycker att det är viktigt att Sverige i förhandlingarna om avtal mellan EU och Marocko kring återtagandeavtal har med aspekten att Marocko är en ockupationsmakt. Det är självklart viktigt i alla sammanhang att Genevekonventionen följs och att skyddsskälen är utredda före ett eventuellt återtagande. I samband med ockupationen behandlas västaharierna oerhört illa av Marocko, vilket bör beaktas i ett kommande återtagandeavtal.

Arbetskraftsinvandring

Arbetskraftsmigration är en naturlig del av en globaliserad värld. En väl fungerande arbetskraftsinvandring är viktig för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Den ger ökade förutsättningar att hantera arbetskraftsbrist inom olika branscher, bidrar med ny kunskap till Sverige och utvidgar vårt globala kontaktnät. En ökad rörlighet kan också bidra till att utjämna och mildra effekterna av den demografiska utvecklingen. Vi menar att en framgångsrik arbets-

Fel! Okänt namn på

kraftsmigration förutsätter bibehållen ordning och reda på arbetsmarknaden, med respekt för gällande villkor och kollektivavtal. Därför bör myndighetsprövningen vara kvar, istället för att arbetsgivaren själv avgör förutsättningarna för arbetskraftsinvandring. Arbetskraftsinvandring får aldrig bli ett sätt att kringgå lagar och regler för att konkurrera med dumpade villkor. Regeringen måste säkerställa att det görs en verklig prövning av arbetsgivaren. Vi menar att Arbetsförmedlingen, inte Migrationsverket, är den myndighet som har bäst förutsättningar att sköta den uppgiften.

Den breda förankring över partigränser och mellan arbetsmarknadens parter som funnits har haft och har ett stort värde för att skapa förutsättningar för en mer öppen syn på arbetskraftsinvandring som ett sätt att möta den demografiska situationen och människors vilja att utbyta erfarenheter över nationsgränserna.

Direktivförslag om sanktioner mot arbetsgivare

Inom EU bereds nu en lagstiftning som kraftfullt markerar mot de arbetsgivare som på felaktiga grunder anställer och utnyttjar invandrad arbetskraft. Den svenska regeringens hållning i frågan har varit avvaktande med hänvisning till nationell lagstiftning. Men Sverige måste erkänna att den nationella lagstiftningen inte kunnat klara ut de missförhållanden som också finns inom den egna nationen. Regeringen bör därför aktivt verka för att den inom EU föreslagna lagstiftningen mot arbetsgivare som illegalt anställer arbetskraft och som kränker, diskriminerar och försvårar konkurrenssituationen kan lagföras på ett mera effektivt sätt.

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

En stor del av den totala invandringen till Sverige utgörs av anhöriginvandring. Idag omfattas makar, sambopar, registrerade partner samt barn under 18 år eller där hushållsgemenskap funnits av reglerna om familjeanknytning. Vi ser ingen anledning idag till att ändra de reglerna och oroas därför över de signaler som kommer från regeringspartierna om att införa försörjningskrav som förutsättning för återförening.

Vi tycker istället att personer med uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att leva tillsammans med sin make eller maka och sina minderåriga barn. Inte minst handlar det om barnens rätt att få leva med sina föräldrar, vilket gör att ett beslut som säger något annat står i strid med FN:s barnkonvention. Ett inrättande av det föreslagna försörjningskravet löper risk att vara kontraproduktivt och motverka integration, men framför allt är det av humanitära skäl förkastligt att de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden och får möjlighet till försörjning ska straffas genom att förvägras återförening med exempelvis fru och barn.

UNHCR

Svenskt ekonomiskt ansvarstagande gentemot UNHCR, FN:s flyktingkommisariat, och andra internationella aktörer har legat på en för ett EU-land hög nivå. Vi anser att Sverige bör arbeta för att fler länder inom Europeiska unionen tar ansvar och ser till att UNHCR får det ekonomiska stöd de behöver för att kunna göra ett bra arbete. Vi anser också att de rekommendationer som UNHCR ger också ska följas av medlemsländerna, något som den svenska regeringen tyvärr inte arbetar för.

Introduktionsperioden

Vi socialdemokrater anser att boendefrågan är en viktig fråga i samband med asyl och migration då vi ser stora problem för människor som idag lever under mycket svåra förhållanden. Två eller tre familjer bor i en liten lägenhet, och vi anser att det ur framför allt ett barnperspektiv inte är acceptabelt. Ett antal kommuner i landet har tagit ett väldigt stort ansvar medan andra intagit en minst sagt passiv hållning. Trycket är för hårt på de kommuner som tagit ansvar, med arbetslöshet, trångboddhet och brister i skolgången som följd. Vi socialdemokrater har lyft fram en rad förslag för att möta den oro som kommunerna signalerar. Utöver behovet av översyn av EBO bör integrationsprocessen underlättas genom att personer som kommer till Sverige som flyktingar ges ett personligt ombud som ger vägledning vad gäller boende, praktikförutsättningar och framtida arbetsmöjligheter. Många som flytt till Sverige söker sin fristad här eftersom de har vänner eller släktingar på vissa platser. Deras kännedom om övriga Sverige är oftast starkt begränsad. Redan efter Migrationsverkets första genomgång, när det görs en inledande bedömning av om en person kommer att beviljas uppehållstillstånd, bör de som bedöms ha asylskäl få information om möjligheterna till arbete, utbildning och boende i Sverige.

Migrationsverket bör få i uppdrag att ansvara för den inledande informationen, där alla landets kommuner ska ha chansen att presentera vad de kan erbjuda i form av arbete, utbildning, boende och skolor till barnen.

Så snart en person beviljats permanent uppehållstillstånd ska den enskildes personliga situation och familjeförhållanden samt utbildnings- och yrkeserfarenhet kartläggas och matchas mot vad Sverige har att erbjuda. Arbetsförmedlingen ska ha ett uttalat ansvar för att göra en första kartläggning och samtidigt informera om var i landet varje person har störst möjlighet till arbete eller relevant utbildning.

Svenska för invandrare (SFI) måste göras mer flexibel, individanpassad och kunna kombineras med arbete. Vi ser med oro på regeringens undfallenhet i frågan om en aktiv introduktionsperiod.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 oktober 2008

Veronica Palm (s)

Ronny Olander (s)

Kurt Kvarnström (s)

Matilda Ernkrans (s)

Magdalena Streiffert (s)

Siw Wittgren-Ahl (s)

Göte Wahlström (s)

Jasenko Omanovic (s)